

สมัชชารัฐสภาเอเชีย
(Asian Parliamentary Assembly - APA)

๑. ความเป็นมา

ทศวรรษที่ผ่านมา ได้มีการส่งเสริมให้เกิดความมั่นคงและสันติภาพ รวมถึงเรื่องสิทธิมนุษยชนขึ้นในหลาย ๆ ประเทศ เริ่มจากกลุ่มองค์กรเอกชนได้ส่งเสริมและนำกฎบัตรเรื่องสิทธิมนุษยชนแห่งเอเชียมาใช้เนื่องในโอกาสครบรอบปีที่ ๕๐ ของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน นอกจากนี้ยังได้เกิดแนวโน้มใหม่ ๆ ในภูมิภาคเกี่ยวกับการส่งเสริมกระบวนการด้านประชาธิปไตยและหลักธรรมาภิบาล ตลอดจนจิตวิญญาณที่จะสร้างสันติภาพและความร่วมมือของภูมิภาคเอเชียทั้งหมด ประเทศต่าง ๆ จำนวน ๓๖ ประเทศ และตัวแทนจากองค์กรประชาสังคมหลายองค์กรจึงได้ร่วมกันจัดการประชุมขึ้น ณ กรุงธากา สาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศ เมื่อช่วงต้นเดือนกันยายน ๒๕๔๒ เพื่อจัดตั้งสมาคมรัฐสภาเอเชียเพื่อสันติภาพ (Association of Asian Parliaments for Peace – AAPP) ขึ้น AAPP มีการประชุมเรื่อยมา และได้มีการตั้งคณะทำงานเป็นคณะผู้ทรงคุณวุฒิ (Expert Panel) ซึ่งอยู่ภายใต้คำแนะนำที่ปรึกษาอาวุโส (Senior Advisory Council) ของ AAPP เพื่อศึกษาหาแนวทาง (Roadmap) ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งและยกระดับองค์กรไปสู่การเป็นสมัชชารัฐสภาเอเชีย (Asian Parliamentary Assembly – APA) จนเมื่อการประชุมสมัชชาใหญ่ AAPP ครั้งที่ ๗ ณ กรุงเตหะราน สาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้มีการประชุมคณะมนตรีที่ปรึกษาอาวุโสขึ้นในวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ และที่ประชุมได้ร่วมกันพิจารณาถึงข้อเสนอต่าง ๆ ในการปรับเปลี่ยนองค์กรจาก AAPP ไปสู่ APA โดยในที่สุด ที่ประชุมได้ประกาศให้การประชุมสมัชชาใหญ่ AAPP ครั้งที่ ๗ เป็นการประชุม APA ครั้งปฐมฤกษ์

๒. วัตถุประสงค์และผลงานของ APA

๑. เพื่อส่งเสริมเสรีภาพ ความยุติธรรมทางสังคม สันติภาพ มิตรภาพและความมั่นคงอย่างเท่าเทียมกัน
๒. เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้อันหลากหลาย และส่งเสริมความรู้ในกลุ่มสมาชิก เพื่อให้เกิดความก้าวหน้า
๓. เพื่อใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและมนุษย์อย่างร่วมมือกัน และรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์ของสมาชิกทั้งหมด รวมทั้งตระหนักถึงอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมาอย่างถาวรในการใช้ทรัพยากรดังกล่าว เพื่อจัดหาสวัสดิการด้านสุขภาพและโภชนาการของประชากรในกลุ่มประเทศสมาชิก
๔. เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการบูรณาการกลุ่มประเทศในเอเชีย เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของภูมิภาค

๓. โครงสร้างและส่วนประกอบสำคัญของสมัชชารัฐสภาเอเชีย

สมัชชารัฐสภาเอเชีย ประกอบด้วย ๔ ส่วน คือ

๓.๑) ที่ประชุมสมัชชา (The Plenary)

กฎข้อบังคับของ APA ข้อ ๔ ระบุว่า การประชุมสมัชชาของ APA มีกำหนดการจัดขึ้นอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง (ตามกฎบัตร APA ข้อ ๙) โดยจะประกอบด้วยผู้แทนที่ได้รับการเลือกตั้งจากประเทศสมาชิก โดยมีวาระ ๒ ปี ทั้งนี้ สมัชชา ประกอบด้วยประธานสมัชชา และรองประธานสมัชชา ซึ่งจะเป็นประธานรัฐสภา หรือผู้แทน

ของประเทศที่จะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมครั้งต่อไป โดยวาระการเป็นเจ้าภาพและประธานจะดำรงตำแหน่งอยู่ คราวละ ๒ ปี

๓.๒) คณะมนตรีบริหาร (The Executive Council)

กฎข้อบังคับ APA ข้อ ๗ ระบุว่า คณะมนตรีบริหารประกอบด้วย ประธาน รองประธาน และสมาชิก จำนวน ๑ คน จากแต่ละประเทศ ซึ่งจะทำหน้าที่ควบคุมบริหารสมาชิกฯ และจะมีการประชุม คณะมนตรีบริหารระหว่างการประชุม APA ในแต่ละครั้ง

๓.๓) คณะกรรมาธิการ (The Committees)

คณะกรรมาธิการของ APA ประกอบด้วยด้านต่าง ๆ ดังนี้ คณะกรรมาธิการด้านการเมือง (Political Committee) คณะกรรมาธิการด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Committee) และ คณะกรรมาธิการด้านเศรษฐกิจและการพัฒนาที่ยั่งยืน (Economic and Sustainable Development Committee)

๓.๔) สำนักงานเลขาธิการ (The Secretariat)

สำนักงานเลขาธิการชั่วคราวของ APA จะหมุนเวียนไปตามประเทศเจ้าภาพที่ดำเนินการจัดประชุม โดยประเทศเจ้าภาพที่จัดการประชุมจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเตรียมการจัดการประชุม ทั้งนี้ สำนักงานเลขาธิการถาวรของ APA จะตั้งอยู่ที่อิหร่าน โดยที่ประชุมสมาชิกฯ APA จะพิจารณาเรื่องค่าใช้จ่ายและ ประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องให้แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๕๕

๔. ประเทศสมาชิก

ประเทศสมาชิกของสมาชิกรัฐสภาเอเชีย (Full Member Countries) ปัจจุบันประกอบด้วย ๔๑ ประเทศ คือ อัฟกานิสถาน บารเรน บังกลาเทศ ภูฏาน กัมพูชา จีน ไชปรัส สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี อินโดนีเซีย อิหร่าน อิรัก จอร์แดน คิริบาตี คูเวต คีร์กีซสถาน ลาว เลบานอน มาเลเซีย มัลดีฟส์ มองโกเลีย เนปาล ปากีสถาน ปาเลา ปาเลสไตน์ ฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐเกาหลี รัสเซีย ซาอุดีอาระเบีย สิงคโปร์ ศรีลังกา ซีเรีย ทาจิกิสถาน ไทย ตองกา ตูรกี สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ เวียดนาม เยเมน อินเดีย คาซัคสถาน และ อุซเบกิสถาน

ประเทศผู้สังเกตการณ์ของสมาชิกรัฐสภาเอเชีย (Observer Countries) ประกอบด้วย ๑๗ ประเทศ คือ ออสเตรเลีย อาเซอร์ไบจาน ฟิจิ ญีปุ่น หมู่เกาะมาร์แชลล์ ไมโครนีเซีย นาอูรู นิวซีแลนด์ โอมาน ปาปัวนิวกินี ซามัว หมู่เกาะโซโลมอน ติมอร์เลสเต ตูวาลู วานูอาตู กาตาร์ และเติร์กเมนิสถาน

๕. คณะผู้แทนไทยใน APA

ในการประชุมสมาชิกฯใหญ่ APA ครั้งที่ ๒ ที่จัดขึ้น ณ กรุงเตหะราน สาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน ระหว่างวันที่ ๑๔ - ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ทางสำนักงานเลขาธิการ APA ได้มีหนังสือถึงประเทศสมาชิกต่าง ๆ ขอให้ดำเนินการเสนอรายชื่อสมาชิกรัฐสภา เพื่อทำหน้าที่คณะผู้แทนใน APA ทั้งนี้ เป็นไปตามกฎข้อบังคับของ APA ข้อที่ ๑ ว่าด้วยองค์ประกอบของผู้เข้าร่วมประชุม ภายใต้กฎบัตรของ APA ข้อที่ ๖ และข้อที่ ๘ ซึ่งแต่ละประเทศมีสิทธิพื้นฐาน จำนวน ๒ คน และเมื่อคิดสัดส่วนของประชากรแล้ว ประเทศไทยจะมีผู้แทนเพิ่มได้อีก ๓ คน รวมเป็น ๕ คน

คณะผู้แทนไทยใน APA ชุดแรก ประกอบด้วย

1. พลเอก จรัส กุลละวณิชย์ รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่หนึ่ง
2. นายสมโภชน์ กาญจนภรณ์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
3. นายอิสมอาอิลตุฟิ จะปะเกีย สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
4. นายพรสิทธิ์ ศรีอรทัยกุล สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
5. พลตรี อตุล อุบล สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำหรับคณะผู้แทนไทยชุดปัจจุบัน ประกอบด้วย

1. นายเจริญ คັນธวัค์
  - สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
  - ที่ปรึกษาคณะกรรมการต่างประเทศ
  - หัวหน้าคณะผู้แทนไทยใน APA
2. นายสันตศักดิ์ จรูญ งามพิเชษฐ์
  - สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
  - ประธานคณะกรรมการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
3. นายไพโรจน์ ต้นบรจง
  - สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
  - รองประธานคณะกรรมการพลังงาน คนที่หนึ่ง
4. นายวริทธิ์ บารุ
  - สมาชิกวุฒิสภา
  - กรรมการการต่างประเทศ
5. พลอากาศเอก วีรวิฑ คงศักดิ์
  - สมาชิกวุฒิสภา
  - กรรมการศึกษาตรวจสอบร้องการทุจริต และเสริมสร้างธรรมาภิบาล

๕.๑ บทบาทและหน้าที่ของคณะผู้แทนไทยใน APA

ชื่อมติของ APA

๑. ทำหน้าที่ติดตาม กำกับ ดูแลการดำเนินงานของ APA ในส่วนของประเทศไทยให้เป็นไปตาม

๒. ดำเนินการประสานงานร่วมกับความศิบทันทีของการดำเนินงานของรัฐสภาไทยผ่าน
ผู้ประสานงานหลัก (Focal Point) ของรัฐสภาไทย (นายสมพล วัฒนพันธุ์ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
กำกับดูแลงานด้านต่างประเทศ) ไปยังสำนักงานเลขาธิการ APA รวมถึงกิจกรรมอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการ
ดำเนินงานของ APA

๓. คัดสรรองค์ประกอบของคณะผู้แทนรัฐสภาไทยในการประชุมสมัชชาใหญ่ APA ในแต่ละครั้ง
และการประชุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ APA

๔. ดำเนินการกำหนดหน้าที่ของคณะผู้แทนรัฐสภาไทยในการประชุมสมัชชาใหญ่ APA และ
การประชุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ APA

๕. ดำเนินการตามวัตถุประสงค์หลักของ APA

๕.๒ วาระการดำรงตำแหน่งของคณะผู้แทนไทยใน APA

คณะผู้แทนไทยใน APA มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๒ ปี ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลง เช่น ลาออก เสียชีวิต หรือการหมดสมาชิกภาพจากการเป็นสมาชิกรัฐสภา ซึ่งเป็นไปตามกฎข้อบังคับของ APA ข้อที่ ๑ ว่าด้วยองค์ประกอบของผู้เข้าร่วมประชุม ภายใต้กฎบัตรของ APA ข้อที่ ๖ และข้อที่ ๘

๖. รัฐสภาไทยกับ APA

รัฐสภาไทยถือได้ว่าเป็นหนึ่งในประเทศผู้ร่วมก่อตั้ง AAPP ซึ่งมีส่วนเสริมสร้างและผลักดันให้สามารถปรับเปลี่ยน AAPP เป็น APA ได้เป็นผลสำเร็จ โดยที่ผ่านมา รัฐสภาไทยได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุมสมัชชาใหญ่ และการประชุมคณะมนตรีบริหารของ AAPP และ APA ตลอดจนรับเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม AAPP ครั้งที่ ๖ ระหว่างวันที่ ๑๙ - ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ณ เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี และการประชุมการทำกฎหมายร่วมกัน (Workshop on Common Legislation) เมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๕๐ ณ กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นหนึ่งในกิจกรรมที่จะเสริมสร้างการบูรณาการให้ APA เป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

ในการประชุมสมัชชาใหญ่ APA ครั้งที่ ๓ ในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๑ ณ กรุงจาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย คณะผู้แทนรัฐสภาไทย นำโดย นายเจริญ คันธวงศ์ ได้เข้าร่วมการประชุมคณะมนตรีบริหาร ครั้งที่ ๒ เพื่อทบทวนและให้การรับรองระเบียบวาระการประชุมสมัชชาใหญ่ครั้งดังกล่าว ซึ่งเป็นการรักษาความต่อเนื่องของบทบาทของรัฐสภาไทยในฐานะประเทศผู้ร่วมก่อตั้งองค์กรอีกด้วย

ส่วนการประชุมสมัชชาใหญ่ APA ครั้งที่ ๔ ในเดือนธันวาคม ๒๕๕๒ ณ เมืองบันดุง สาธารณรัฐอินโดนีเซีย รัฐสภาไทยมิได้ส่งคณะผู้แทนไทยใน APA เข้าร่วมประชุม เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณ

สำหรับการประชุมสมัชชาใหญ่ APA ครั้งที่ ๕ ระหว่างวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน - ๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ ณ กรุงตามัสกัส สาธารณรัฐอาหรับซีเรีย นายไพโรจน์ ตันบรรจง ได้นำคณะผู้แทนรัฐสภาไทยจำนวน ๔ คน เข้าร่วมการประชุม

